

REFERAT DE APROBARE

Secțiunea 1 - Titlul proiectului de reglementare

Proiect de ordin pentru modificarea și completarea unor ordine ale președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei din domeniul racordării utilizatorilor la rețeaua electrică de interes public

Secțiunea a 2-a - Motivul emiterii reglementării

1. Contextul și cadrul european de reglementare (Descrierea situației actuale)	• Regulamentul (UE) 2019/943 privind piața internă de energie electrică stabilește obligația utilizării eficiente a infrastructurii de rețea și promovarea accesului nediscriminatoriu la rețele; • Directiva (UE) 2019/944 privind normele comune pentru piața internă de energie electrică prevede obligația autorităților de reglementare de a asigura condiții transparente și nediscriminatorii de acces la rețele. Analiza datelor furnizate de operatorii de rețea indică faptul că o parte semnificativă dintre proiectele de producere a energiei electrice pentru care au fost emise avize tehnice de racordare (denumite în continuare ATR) nu ajung în etapa de realizare efectivă a investiției. Această situație generează mai multe disfuncționalități, cum ar fi: a) Blocarea capacității de racordare Emiterea unui ATR conduce la rezervarea unei capacități de evacuare sau de consum în rețeaua electrică. În situația în care proiectul nu este realizat, capacitatea respectivă rămâne indisponibilă pentru o perioadă îndelungată, ceea ce conduce la: • limitarea accesului altor investitori la rețea; • întârzieri în dezvoltarea unor proiecte viabile; • utilizarea ineficientă a infrastructurii existente. b) Distorsiuni în planificarea investițiilor în rețea Operatorii de rețea planifică investițiile în rețelele electrice având în vedere proiectele pentru care au fost emise ATR. Proiectele care nu se materializează pot conduce la: • dimensionarea ineficientă a investițiilor în rețea; • creșterea incertitudinii în planificarea dezvoltării rețelelor; • utilizarea suboptimă a resurselor financiare destinate investițiilor. În situația actuală se constată în principal două aspecte care necesită îmbunătățire prin modificarea și completarea prevederilor reglementărilor incidente: 1. Ineficiența nivelului actual al garanției financiare Garanția financiară are rolul de a garanta îndeplinirea obligațiilor asumate de utilizatori prin contractul de racordare și de a limita riscurile generate de nefinalizarea proiectelor pentru care s-a rezervat capacitate în rețea.

	Nivelul actual al garanției financiare de 5% din tariful de racordare pare că nu a avut efect de responsabilizare a investitorilor. Astfel, riscul financiar asociat abandonării proiectului rămâne relativ redus pentru solicitant, în comparație cu impactul generat asupra sistemului energetic. 2. Necesitatea introducerii unor criterii de selecție ale proiectelor viabile economic Dezvoltarea accelerată a proiectelor de producere a energiei electrice, în special a celor din surse regenerabile, determină o creștere semnificativă a solicitărilor de racordare la rețelele electrice de transport și distribuție. În acest context, utilizarea eficientă a capacității disponibile în rețelele electrice reprezintă o condiție esențială pentru: • asigurarea accesului nediscriminatoriu la rețelele electrice; • facilitarea dezvoltării proiectelor energetice viabile; • realizarea obiectivelor naționale și europene privind tranziția energetică și decarbonizarea sectorului energetic. Cadrul actual de reglementare aplicabil racordării la rețea prevede obligația utilizatorului de a face dovada obținerii autorizației de construire a obiectivului în termenele maxime de 12 luni de la data încheierii contractului de racordare și 18 luni de la data emiterii ATR, nerespectarea acestei obligații și a termenelor având drept consecință încetarea valabilității ATR și a contractului de racordare. Totodată, dezvoltarea capacităților energetice de producere a energiei electrice este supusă regimului de autorizare stabilit de ANRE, care include emiterea autorizației de înființare pentru capacitățile energetice. Autorizația de înființare reprezintă actul administrativ prin care se confirmă că proiectul energetic respectă cerințele tehnice, economice și de reglementare aplicabile dezvoltării capacităților energetice. Având în vedere constatările menționate anterior cu privire la imposibilitatea unor proiecte de a ajunge în etapa de realizare efectivă a investiției, introducerea unor criterii suplimentare de selecție și a unei corelări explicite între reglementările aplicabile pentru racordarea la rețelele electrice și procedura de autorizare a capacităților energetice, ar putea preîntâmpina situații în care: • capacitatea de racordare este rezervată pentru proiecte care nu obțin autorizația de înființare; • capacitatea de racordare rămâne rezervată pentru proiecte pentru care autorizația de înființare a fost retrasă; • operatorii de rețea nu dispun de mecanisme eficiente pentru eliberarea capacității rezervate.
2. Cadrul național de reglementare	Proiectul de ordin pentru modificarea și completarea unor ordine ale președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei din domeniul racordării utilizatorilor la rețeaua electrică de interes public se elaborează de ANRE având în vedere următoarele prevederi:

	- art. 25 alin. (1) și (13) și art. 26 alin. (2) din Legea energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012, cu modificările și completările ulterioare; - art. 28 alin. (2) din Regulamentul privind racordarea utilizatorilor la rețelele electrice de interes public, aprobat prin Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 59/2013, cu modificările și completările ulterioare; - art. 5 alin. (1) lit. c) și ale art. 9 alin. (1) lit. h) și q) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 33/2007 privind organizarea și funcționarea Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 160/2012, cu modificările și completările ulterioare.
3. Scopul reglementării	Scopul elaborării proiectului de ordin este acela de modificare și de completare a anumitor prevederi ale reglementărilor aplicabile racordării la rețelele electrice de interes public a locurilor de producere/de consum și de producere, în scopul implementării unor criterii de selecție suplimentare celor deja prevăzute de reglementările în vigoare, în vederea susținerii proiectelor de producere a energiei electrice cu grad ridicat de finalizare a procesului de racordare și de atingere a obiectivului de punere în funcțiune a capacităților de producere. Totodată, modificările propuse urmăresc corelarea cadrului de reglementare privind racordarea utilizatorilor la rețelele electrice cu regimul de autorizare a capacităților energetice. Reglementarea are în vedere modificarea și completarea următoarelor acte normative: A. Regulamentul privind racordarea utilizatorilor la rețelele electrice de interes public, aprobat prin Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 59/2013, cu modificările și completările ulterioare (denumit în continuare Regulament) B. Conținutul-cadru al avizelor tehnice de racordare, aprobat prin Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 74/2014, cu modificările și completările ulterioare C. Contractele-cadru de racordare la rețelele electrice de interes public, aprobate prin Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 105/2022, cu modificările și completările ulterioare (denumit în continuare Contract-cadru de racordare)
4. Schimbări preconizate/măsurile propuse prin prezenta reglementare	Proiectul de ordin prevede, în principal, următoarele schimbări preconizate/măsuri propuse: 1. Majorarea valorii garanției financiare constituite de utilizatori în vederea emiterii ATR pentru racordarea locurilor de producere/de consum și de producere cu puteri aprobate totale pentru evacuare mai mare de 1 MW, de la 5% la 20% din valoarea tarifului de racordare. Noua valoare a garanției financiare urmărește: • creșterea gradului de responsabilizare a utilizatorilor care solicită

	racordarea la rețea; • reducerea riscului rezervării speculative a capacității de racordare; • asigurarea unei utilizări eficiente a capacității rețelelor electrice; • limitarea riscurilor financiare suportate de operatorii de rețea în situația abandonării proiectelor. Garanția financiară are rolul de a garanta îndeplinirea obligațiilor asumate de utilizatori prin contractul de racordare și de a limita riscurile generate de nefinalizarea proiectelor pentru care s-a rezervat capacitate în rețea. Valoarea de 5% a procentului de stabilire a valorii garanției financiare a fost introdusă începând cu data de 2 august 2024 ca o condiție pentru emiterea ATR, odată cu intrarea în vigoare a Ordinului președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 53/2024 pentru aprobarea Metodologiei privind alocarea capacității rețelei electrice pentru racordarea locurilor de producere a energiei electrice, precum și pentru modificarea și completarea unor ordine ale președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei din domeniul racordării utilizatorilor la rețeaua electrică de interes public, cu modificările și completările ulterioare. În cazul proiectelor pentru care a fost constituită garanția financiară prin aplicarea procentului de 5%, proiecte care reprezintă un procent de 49% din numărul total al proiectelor cu ATR emise, situația la data de 1 ianuarie 2026 raportată la ANRE de operatorii de rețea evidențiază faptul că în cazul a 12% din aceste proiecte au fost încheiate contractele de racordare, în cazul a 3% au fost încheiate contractele de racordare și obținute autorizațiile de construire și în cazul unui procent de aproximativ 1% au fost încheiate contractele de racordare și obținute autorizațiile de construire și cele de înființare. Această evoluție demonstrează faptul că un procent destul de scăzut de proiecte au ajuns în stadii avansate ale procesului de racordare, chiar dacă timpul de aplicare a regulilor de constituire a garanției scurs de la data intrării în vigoare a acestora a fost relativ scurt, de aproximativ 16 luni, comparativ cu durata în care se desfășoară procesul de racordare pentru proiectele cu cereri de racordare emise înainte de data de 2 august 2024. Totodată, în cazul proiectelor de racordare a locurilor de producere/de consum și de producere cu puteri instalate mai mari sau egale cu 5 MW pentru care au fost transmise la operatorii de rețea cereri de racordare anterior datei de 1 ianuarie 2026, un număr de 663 de proiecte cu o putere solicitată pentru evacuare de aproximativ 57 GW au studiile de soluție transmise la operatori în vederea avizării acestora până cel târziu la data de 30 iunie 2026. Așadar, pe baza evoluției înregistrate pentru proiectele în cazul cărora a fost constituită garanția financiară de 5% din tariful de racordare, precum și în considerarea obiectivului de deblocare a capacității rezervate prin ATR emise, s-a considerat ca fiind necesară creșterea procentului de constituire a garanției financiare în vederea emiterii avizelor la 20%. Prin această măsură se urmărește filtrarea proiectelor care demonstrează o viabilitate economică, consecința fiind punerea la dispoziția altor proiecte a capacității disponibilizate din cea rezervată.

2. Completarea Regulamentului și a Contractului-cadru de racordare cu prevederi referitoare la **autorizația de înființare emisă de ANRE.**

Modificările propuse vizează:

- introducerea **obligației utilizatorilor de obține autorizația de înființare** pentru capacitățile energetice de producere a energiei electrice;
- stabilirea termenelor în care această autorizație trebuie obținută, și anume **în termenele maxime de 12 luni de la data încheierii contractului de racordare și 18 luni de la data emiterii ATR** (termene similare celor prevăzute în Regulament pentru transmiterea autorizației de construire a obiectivului);
- reglementarea situațiilor în care **lipsa obținerii autorizației de înființare conduce la încetarea valabilității ATR și a contractului de racordare**, precum și **la executarea de către operatorul de rețea a garanției financiare constituite de utilizator**;
- introducerea **retragerii autorizației de înființare ca situație de încetare de drept a contractului de racordare și a valabilității ATR**, precum și **de executare a garanției financiare constituite de utilizator.**

Aceste prevederi se aplică **capacităților energetice cu puterea aprobată pentru evacuare mai mare de 1 MW**, având în vedere impactul semnificativ al acestor proiecte asupra capacității rețelelor electrice.

Analizele realizate de ANRE, pe baza informațiilor transmise de operatorii de rețea, evidențiază faptul că în ultimii ani s-a înregistrat o creștere semnificativă a numărului de cereri de racordare pentru instalații de producere a energiei electrice, în special din surse regenerabile. În același timp, o parte semnificativă dintre proiectele pentru care au fost emise ATR nu au avansat către faza de implementare, ceea ce conduce la blocarea capacității de racordare disponibile în rețelele electrice și la întârzierea sau imposibilitatea racordării altor proiecte viabile.

În acest context, măsura introdusă constituie, alături de obligația utilizatorului de a face dovada obținerii autorizației de construire pentru obiectiv, un nou criteriu de selecție a proiectelor cu capacitate economică având în vedere că dovada deținerii capabilității financiare pentru edificarea capacităților de producere de către dezvoltatorul proiectului reprezintă o condiție obligatorie pentru obținerea autorizației de înființare.

Totodată, aceste modificări respectă principiul proporționalității întrucât nu introduc obligații suplimentare pentru dezvoltatorii capacităților de producere, obținerea autorizației de înființare fiind deja o etapă obligatorie în procesul de autorizare a capacităților energetice, iar prin propunerile introduse în proiectul de ordin, obligația de obținere a acesteia este stabilită a se realiza în aceleași termene cu cele în care utilizator trebuie să facă dovada obținerii autorizației de construire și astfel, în termene corelate cu etapele normale de dezvoltare a proiectului energetic.

	3. Clarificarea condițiilor de restituire a garanției financiare constituite de utilizator în vederea prelungirii termenului de transmitere la operatorul de rețea a autorizației de construire pentru obiectivul de la locul de producere/de consum și de producere. S-a introdus obligația operatorului de rețea de a restitui garanția respectivă utilizatorului în termen de 10 zile de la data la care acesta transmite autorizația de construire a obiectivului. Introducerea acestui termen s-a realizat ca urmare a unor sesizări primite de ANRE în scopul clarificării cu privire la termenul de restituire a garanției financiare către utilizatorul care a îndeplinit obligația de a transmite autorizația de construire. 4. Introducerea dispozițiilor potrivit cărora prevederile referitoare la creșterea procentului garanției financiare în scopul emiterii ATR nu se aplică solicitărilor pentru care operatorul de rețea a comunicat utilizatorului până la data intrării în vigoare a prezentului ordin valoarea garanției financiare conform prevederilor art. 18 alin. (4) din Regulamentul privind racordarea utilizatorilor la rețelele electrice de interes public, aprobat prin Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 59/2013. 5. Introducerea dispozițiilor potrivit cărora obligația utilizatorului de a obține autorizația de înființare în termene maxime de 12 luni de la data încheierii contractului de racordare și 18 luni de la data emiterii ATR, precum și măsurile prevăzute în cazul neîndeplinirii obligației respective se aplică în cazul utilizatorilor care încheie contracte de racordare cu operatorul de rețea începând cu data intrării în vigoare a prezentului ordin. 6. Introducerea obligației ca utilizatorii care au încheiat cu operatorul de rețea contracte de racordare pentru racordarea unor locuri de producere sau locuri de consum și de producere cu puterea aprobată pentru evacuare mai mare de 1 MW anterior datei de intrare în vigoare a prezentului ordin, să obțină autorizații de înființare în termen de cel mult 12 luni de la data intrării în vigoare a prezentului ordin. În cazul nerespectării obligației menționate anterior, ATR emise își încetează valabilitatea și contractele de racordare încheiate încetează de drept.

Secțiunea a 3-a – Mențiuni privind impactul socio-economic preconizat al proiectului de reglementare

1. Impactul macroeconomic a) impactul asupra pieței de energie în ansamblul ei	a) Prin criteriile de selecție introduse în proiectul de ordin se are în vedere eliminarea din procesul de racordare a proiectelor care nu demonstrează o viabilitate economică, consecința fiind punerea la dispoziția altor proiecte a capacității disponibilizate din cea rezervată. Creșterea valorii garanției financiare considerăm că ar putea avea ca efect optimizarea utilizării capacității rețelelor electrice, prin rezervarea acesteia în principal pentru proiecte cu un grad ridicat de realizare și accelerarea dezvoltării proiectelor viabile de producere a energiei electrice, cu efect pozitiv asupra pieței

b) impactul asupra operatorilor economic c) impactul asupra consumatorilor/ clienților finali (variații de preț sau altele asemenea)	de energie. Prin introducerea obligației privind prezentarea autorizației de înființare și prin reglementarea consecințelor neîndeplinirii acestei obligații se asigură, de asemenea, utilizarea eficientă a capacității rețelelor electrice, prevenirea blocării capacității de racordare de către proiecte care nu pot fi implementate cu impact pozitiv în ceea ce privește funcționarea eficientă și nediscriminatorie a pieței energiei electrice. b) Măsurile propuse prin proiectul de ordin creează pentru operatorii de rețea și operatorii economici solicitanți ai racordării la rețea, cadrul de reglementare pentru selecția proiectelor cu șanse de reușită de acces la rețea și totodată, responsabilizează dezvoltatorii de proiecte din surse regenerabile respectivi în a finaliza procesul de racordare. Creșterea valorii garanției financiare va avea ca efect creșterea predictibilității în planificarea investițiilor în infrastructura de rețea, prin reducerea incertitudinilor și a riscurilor generate de proiectele care nu ajung în faza de implementare. Această majorare a garanției ar putea contribui la o mai bună disciplină contractuală în relația dintre utilizatori și operatorii de rețea. În cazul operatorii economici solicitanți ai racordării la rețea, modificările propuse privind obligația obținerii autorizației de înființare în termenele prevăzute în proiectul de ordin respectă principiul proporționalității întrucât nu introduc obligații suplimentare substanțiale pentru aceștia având în vedere că obținerea autorizației de înființare fiind deja o etapă obligatorie în procesul de autorizare a capacităților energetice. c) Nu au impact direct asupra consumatorilor.
2. Impactul asupra mediului concurențial și domeniului ajutoarelor de stat	Nu este cazul
3. Impact asupra mediului de afaceri	Impact este unul pozitiv prin creșterea responsabilității dezvoltatorilor de proiecte.
4. Implicații sociale	Măsura nu generează efecte negative asupra consumatorilor finali și nu afectează accesul nediscriminatoriu la rețelele electrice. Prin utilizarea mai eficientă a capacității rețelelor electrice și prin facilitarea implementării proiectelor viabile, modificarea propusă contribuie indirect la dezvoltarea capacităților de producere a energiei electrice și la consolidarea securității energetice.
5. Impact asupra mediului	Nu este cazul
6. Alte informații	Nu este cazul

Secțiunea a 4-a – Mențiuni privind impactul financiar preconizat asupra bugetului ANRE

Nu este cazul

Secțiunea a 5-a - Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare

1. Măsuri normative necesare pentru aplicarea prevederilor proiectului de act normativ: a) acte normative ce vor fi modificate sau abrogate, ca urmare a intrării în vigoare a proiectului de act normativ; b) acte normative ce urmează a fi elaborate în vederea implementării noilor dispoziții.	a) Regulamentul privind racordarea utilizatorilor la rețelele electrice de interes public, aprobat prin Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 59/2013, cu modificările și completările ulterioare Conținutul-cadru al avizelor tehnice de racordare, aprobat prin Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 74/2014, cu modificările și completările ulterioare Contractele-cadru de racordare la rețelele electrice de interes public, aprobate prin Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 105/2022, cu modificările și completările ulterioare b) Nu este cazul.
2. Conformitatea proiectului de act normativ cu legislația comunitară în cazul proiectelor ce transpun prevederi comunitare	Nu este cazul.
3. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente	Nu este cazul.
4. Alte informații	Nu este cazul.

Secțiunea a 6-a - Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ

1. Informații privind procesul de consultare cu organizații neguvernamentale de specialitate și operatori economici din domeniu	Nu este cazul.
2. Consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale, în situația în care proiectul de act normativ are ca obiect activități ale acestor autorități	Nu este cazul.
3. Informații privind avizarea de către: a) Consiliul legislativ b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării c) Consiliul Economic și Social d) Consiliul Concurenței e) Curtea de Conturi	Nu este cazul.
4. Alte informații	Perioada stabilită pentru a primi în scris propuneri, sugestii sau opinii cu privire la prezentul proiect de act normativ supus consultării publice este de 30 zile calendaristice de la data publicării anunțului.

ANRE invită părțile interesate să transmită observații și propuneri legate de aspectele cuprinse în cadrul proiectului de act normativ însoțite de o motivație corespunzătoare în termen de 30 zile de la data publicării, inclusiv în format editabil, la adresele de e-mail anre@anre.ro și srpee@anre.ro.